Lietas arhīva Nr. C-3078-19/34
ECLI:LV:RVPT:2019:1015.C30722818.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2019.gada 15.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Prudņikovs
rakstveida procesā Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6, izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu AS "Pilsētas zemes dienests" prasībā pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta prasītāja AS "Pilsētas zemes dienests" prasībā pret atbildētājiem /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ par naudas piedziņu. Prasītājs norāda, ka prasības priekšmets ir zemes nomas maksas un pievienotās vērtības nodokļa parāda par laiku no 01.01.2016. līdz 31.12.2018. piedziņa.

Prasības pieteikumā norādīts, ka uz zemes gabala ar adresi /adrese A/ (bijusī Lielvārdes 113, Rīga), kadastra nr. /numurs A/(2015.gadā atdalīts no zemes gabala ar adresi Dzelzavas 59A, Rīga, kadastra nr. /numurs B/), atrodas dzīvojamā ēka /adrese/ (bijusī Lielvārdes 113, Rīgā), kuras uzturēšanai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala robežas noteiktas ar administratīvo aktu - Rīgas pilsētas zemes komisijas 22/04/1999 Nr. 15/15 Lēmumu par zemes piešķiršanu ēku un būvju uzturēšanai un ar to apstiprināto 1999.g. 16.marta Zemes robežu plānu ēku un būvju īpašuma tiesību nostiprināšanai, par ko izdarīts ieraksts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/. Ar minētajiem administratīvajiem aktiem ir noteikts, ka ēkas uzturēšanai nepieciešama zemes gabala daļa 2067 m^2 platībā, kas strīdus pusēm ir zināma. Tā kā šis fakts ir nostiprināts ar spēkā nākušu administratīvo aktu, tas atzīstams par nodibinātu (CPL 96. panta ceturtā daļa) un nav atsevišķi jāpierāda (informatīva pārklājuma skices kopija prasības pieteikumam pievienota tiesas ērtībai). No minētā izriet, ka starp zemes īpašnieku un ēkas dzīvokļu (un nedzīvojamo telpu) īpašniekiem, tostarp, atbildētājiem, ir pastāvējušas un pastāv zemes likumiskās (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības, kuras regulē likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. un 54. pants, kā arī Civillikuma normas.

Norādīts, ka atbilstoši tiesību zinātne un judikatūrā paustajām atziņām, rakstveida līguma noslēgšana pušu starpa nav nepieciešama, jo likumiskā (piespiedu) noma pastāv bez pušu gribas izteikuma un bez parakstītiem līgumiem *(sal. sk. Senāta lietas SKC-71/2009 un SKC-43/2011, K. Torgāns, Saistību tiesības, TNA, R., 2014, 347. lpp.)*. No tā izriet dzīvokļa īpašnieka pienākums veikt zemes nomas maksas samaksu zemes īpašniekam, kur nomas maksa tiek aprēķināta atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta un Civillikuma 1071.panta noteikumiem (atbilstoši kopīpašuma domājamās daļas apmēram, kā noteikts arī Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmajā daļā).

Saskaņā ar ierakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumos, Atbildētāji kā dzīvokļa īpašuma īpašnieki (Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, šis fakts uzskatāms par nodibinātu, īpašuma tiesības nostiprinātas Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā, un tikai elektroniskais ieraksts satur juridiski atzītu informāciju -Zemesgrāmatu likuma 114.pants; ja atbildētājs šīs ziņas apstrīdēs CPL 96.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, prasītājs iesniegs atbilstošus pierādījumus tiesā; tiesas ērtībai Zemesgrāmatu likuma 133.panta 2) punktā paredzētā datorizdruka par apakšnodalījumu aktuāliem īpašniekiem pievienota pielikumā.). Atbildētāji nav zemes īpašniekam maksājuši nomas maksu par laiku no 01.01.2016. līdz 31.12.2018 par ēkas uzturēšanai nepieciešamā zemes gabala nomu (Negatīvu faktu nav iespējams pierādīt.). Saskaņā ar ierakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/, zemes īpašnieks šajā laikā ir bijis prasītājs (Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, šis fakts uzskatāms par nodibinātu, īpašuma tiesības nostiprinātas Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā, un tikai elektroniskais ieraksts satur juridiski atzītu informāciju - Zemesgrāmatu likuma 114. pants; ja atbildētājs šīs ziņas apstrīdēs CPL 96.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, prasītājs iesniegs atbilstošus pierādījumus tiesā; tiesas ērtībai Zemesgrāmatu likuma 133.panta 2) punktā paredzētā datorizdruka pievienota pielikumā). Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.^{4} panta ceturtās daļas 3.punkts uzliek zemes īpašniekam par pienākumu savlaicīgi celt tiesā prasību pret dzīvojamās mājas īpašniekiem par maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Kā savās atsevišķajās domās sakarā ar Augstākās tiesas 2018.gada 27.jūnija spriedumu lietā SKC-5/2018 norādījuši Civillietu departamenta tiesneši Valerjans Jonikānis un Ļubova Kušnire: "Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" (spēkā līdz 2012.gada 31 .decembrim) 2. panta ceturtajā daļā bija noteikts, ka preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas darījumos ar nodokli apliekamā vērtība ir piegādāto preču vai sniegto pakalpojumu tirgus vērtība naudas izteiksmē bez pievienotās vērtības nodokļa. Savukārt šā likuma 2.panta deviņpadsmitā daļa noteica, ka nomas darījumos ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi. Līdzīgs regulējums ir pašlaik spēkā esošajā Pievienotās vērtības nodokļa likumā. Tā kā jautājums par PVN ir Pievienotās vērtības nodokļa likuma regulējuma priekšmets, tad tieši šā likuma speciālās tiesību normas ir piemērojamas, nosakot, kādi darījumi un kādā apmērā ir apliekami ar PVN. Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54. panta normas ir privāttiesiskās attiecības regulējošās speciālās tiesību normas attiecībā uz piespiedu nomas attiecību nodibināšanu un nomas maksu un tajā nav un nevar būt ietverts PVN, jo tā noteikšanas kritērijus nosaka cits no publiski tiesiskajām attiecībām izrietošs likums - Pievienotās vērtības nodokļa likums. To, ka likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54. panta otrajā daļā noteiktās nomas maksas likmē nav ietverts PVN, apstiprina arī likuma „ Par nodokļiem un nodevām" 5.panta pirmā daļa, kurā noteikts, ka nodokļu un nodevu likumu normu piemērošanas kārtību nosaka tikai konkrētie likumi vai Ministru kabineta noteikumi. Pievienotās vērtības nodokļa likums nekonkurē ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" normām, jo tiem katram ir savs specifisks un patstāvīgs regulēšanas priekšmets. Attiecībā uz PVN noteikšanu tieši Pievienotās vērtības nodokļa likuma normas ir speciālās tiesību normas, jo nosaka gan standartlikmi, samazināto likmi, 0% likmi, gan to, kad preču piegādes un pakalpojumus ar PVN neapliek, un reglamentē citus jautājumus. Ņemot vērā to, ka privatizēto dzīvokļu īpašniekiem, kuru īpašumi atrodas uz citām personām piederošas zemes, tādējādi ir radīti papildu apgrūtinājumi, acīmredzami būtu bijis saprātīgi šo slogu mazināt un līdzīgi kā tas noteikts attiecībā uz dzīvojamo telpu īri (Pievienotās vērtības likuma 52.panta pirmās daļas 25 "a" punkts), paredzēt, ka darījumus, kas izriet no zemes piespiedu nomas attiecībām, ar nodokli neapliek. Taču

atbrīvojums no PVN vai tā samazināta likme šiem darījumiem nav noteikta. Tā kā grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā nav izdarīti, sniegtajam pakalpojumam zemes iznomāšanā piemērojama PVN standartlikme. Ievērojot minēto, prasītājs papildus zemes nomas maksai lūdz tiesu lemt arī par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu.

Norādīts, tā kā zemes īpašums atbildētājiem kā ēkas kopīpašniekiem iznomāts visiem kopīgi, atbilstoši Civillikuma 1674.pantam to starpā ir nodibinājusies solidāra saistība.

Pamatojoties uz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo un otro daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.3 panta pirmo daļu, 17.4 pantu un pārejas noteikumu 15.-17. punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13. panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1674., 1838., 2141., 2142. pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt par labu prasītājam, AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas nr.40003541185, solidāri no atbildētājiem: /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. E/, personas kods /personas kods/, /pers. F/, personas kods /personas kods/, parādu 1787.74 euro apmērā, ko veido zemes nomas maksas parāds 1427.76 euro par laiku no 01.01.2016. līdz 31.12.2018., pievienotās vērtības nodoklis 299.85 euro un likumiskie procenti 60.13 euro. Lemt par tiesāšanās izdevumu piedziņu no atbildētājiem par labu prasītājam -valsts nodeva 268.16 euro, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14.15 euro, izdevumi advokāta palīdzībai šobrīd - 252.00 euro. Noteikt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājiem 6% no piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

2018.gada 24.oktobrī tiesā saņemti prasības pieteikuma grozījumi, kuros norādīts, ka pamatojoties uz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo un otro daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma $17.^3$ panta pirmo daļu, $17.^4$ pantu un pārejas noteikumu 15.-17. punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13. panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1674., 1838., 2141., 2142. pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt: no /pers. A/ zemes nomas maksas parādu EUR 239,43, pievienotās vērtības nodokli EUR 50,28 un likumiskos procentus EUR 10,08; no /pers. B/ zemes nomas maksas parādu EUR 239,43, pievienotās vērtības nodokli EUR 50,28 un likumiskos procentus EUR 10,08; no /pers. C/ zemes nomas maksas parādu EUR 237,69, pievienotās vērtības nodokli EUR 49,92 un likumiskos procentus EUR 10,01; no /pers. D/ zemes nomas maksas parādu EUR 236,01, pievienotās vērtības nodokli EUR 49,56 un likumiskos procentus EUR 9,94; no /pers. E/ zemes nomas maksas parādu EUR 240,09, pievienotās vērtības nodokli EUR 50,43 un likumiskos procentus EUR 10,11; no /pers. F/ zemes nomas maksas parādu EUR 235,11, pievienotās vērtības nodokli EUR 49,38 un likumiskos procentus EUR 9,91. Papildus tiek lūgts noteikt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājiem 6% no piedzītas summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

2018.gada 12.novembrī tiesā saņemti atbildētāju /pers. B/, /pers. A/, /pers. D/ un /pers. C/ paskaidrojumi un 2018.gada 15.novembrī saņemti /pers. E/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētājas prasību neatzīst. Papildus norādīts, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas uzdevuma ietvaros, pārvaldnieks atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 4. apakšpunktam, ir atbildīgs un viņam ir obligāti jāveic līguma par piesaistītā zemesgabala lietošanu slēgšana ar zemesgabala īpašnieku. Prasītājam nav un nevar būt citi pierādījumi, kas pamatotu šīs pārvaldnieka funkcijas pārlikšanu uz dzīvokļu īpašniekiem, jo, ja tāds apstāklis pastāvētu, tas tiktu pieņemts dzīvokļa īpašnieku kopsapulcē ar dzīvokļu īpašnieku lēmumu. Līdz ar to, rodas šaubas par prasītāja pietiekošu kompetenci normatīvo aktu analīzē un piemērošanā, jo ņemot vērā iepriekšminētos faktus, prasītājs ir cēlis prasību tiesā pret nelīsto atbildētāju. Norādīts, ka par zemes platību - ir ierosināta zemesgabala samazināšanas procedūra, konkrēti ar 2016.gada 30.augusta Rīgas domes priekšsēdētāja lēmumu Nr.4206 "Par kvartāla starp Lielvārdes ielu, Dzelzavas ielu, Gunāra Astras ielu, Džohara Dudajeva gatvi un Andromedas gatvi, Rīgā, tematiskā plānojuma izstrādes uzsākšanu", kas paredz uzsākt tematiskā plānojuma izstrādi minētai zemes objektu grupai. Šajā vietā, daudzas dzīvojamās mājas šķērso jeb atrodas uz vairākām pēc īpašuma piederības pazīmes salīdzināmām zemēm. Šis process paredz teritorijas platības izmaiņas, jo atbilstoši zemes plānam, dzīvojamai mājai Andromedas gatvē 5B ir piesaistīti vairāki zemesgabali, bet tieši dzīvojamās mājas nepieciešamais gabals ir atdalāms sekmīgas procedūras laikā. Prasītājs apgalvo, ka ēkas uzturēšanai uz administratīvā akta pamata ir piesaistīta zemes gabala daļa 2067m^2 platībā; Toties saskaņā ar ierosinātām izmaiņām un paskaidrojumiem pievienotā plāna, piedāvātā zemes platība, kas piesaistītā ēkai Andromedas gatvē 5B būs vien 1209m^2, kas būtiski samazina zemes īpašnieka sākotnējo prasību. Papildus norādīts, ka prasītājs pieprasa nomas maksu par trim periodiem, iesniegtajā prasības pieteikumā esošajā galvenā parāda aprēķina punktā acīmredzami uzskatāma prasītāja ļaunprātīga rīcība ar kuru prasītājs cenšas piesavināties naudas līdzekļus, pieprasot par 2016., 2017. un 2018.gadiem nomas maksu 6 procentu apmērā. No likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas izriet, ka prasītājs nevar pieprasīt sešus procentus gadā no zemes kadastrālās vērtības no atbildētājiem par 2018.gadu, jo zemesgabala nomas maksu nosaka, pusēm rakstveidā vienojoties. Ja puses nevar vienoties, zemes gabala nomas maksas privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašniekam nosakāma no 2018.gada 1.janvāra līdz pieciem procentiem gadā no zemes kadastrālās vērtības. Papildus tam, ceturtkārt, prasītājs lūdz tiesu izvērtēt pievienotās vērtības nodokļa piedziņu. Šajā sakarā prasītājs kā savu pamatojumu izmanto pilnībā nekādi nesaistītos ārvalstu tiesu prakses izrakstus, pārinterpretējot tos, kā šķietami attiecināmos uz prasītāja prasības pieteikuma celtās prasības, toties, 2018.gada 27.jūnija LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta Spriedumā lietā SKC-5/2018, ir izskatīta līdzīga situācija, ar to pašu prasītāju, par sevišķajās daļās sakrītošu prasību, kuru kasācijas instances tiesa ir atcēlusi apelācijas instances spriedumu daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu un noteikto pienākumu turpmāk papildus nomas maksai maksāt pievienotās vērtības nodokli. Papildus tam, līdzīgi LR Augstākās tiesas Civillietu departaments ir atrisinājis situāciju ar 2015.gada 28.decembra Spriedumu civillietā Nr. SKC-110/2015, ar kuru tika atcelts iepriekšējās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru apmierināta prasība par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu.

2019.gada 21.janvārī tiesā saņemti atbildētājas /pers. F/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību atzīst daļēji. Atbildētāja norāda, ka vēlas maksāt parādu par zemes nomu, vienlaikus norādot, ka nav zinājusi par parāda esamību, kā arī, ka nav saņēmusi rēķinus par zemes nomas maksu.

2019.gada 7.oktobrī tiesā saņemti prasītāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbilstoši tiesību zinātnē un judikatūra paustajām atziņām, rakstveida līguma noslēgšana pušu starpā nav nepieciešama, jo likumiskā (piespiedu) noma pastāv bez pušu gribas izteikuma un bez parakstītiem līgumiem *(sal. sk. Senāta lietas SKC-71/2009 un SKC-43/2011. K. Torgāns, Saistību tiesības, TNA, R., 2014, 347. lpp.)*. Nedz zemes, nedz ēkas īpašnieks (tiesiskais valdītājs) šo stāvokli ietekmēt nevar un abiem ir jārēķinās ar esošo situāciju. Zemes likumīgās jeb t. s. piespiedu nomas gadījumā zemes īpašnieks (iznomātājs) savu likumā noteikto obligāto pienākumu noslēgt zemes nomas līgumu de facto jau ir izpildījis ar brīdi, kad ir "nodevis" ēkai funkcionāli nepieciešamo jeb piesaistīto zemes gabalu nomniekam. No tā savukārt izriet dzīvokļa īpašnieka pienākums veikt zemes nomas maksas samaksu zemes īpašniekam. Atbildētāju maksājamās nomas maksas apmēru prasītājs ir aprēķinājis atbilstoši imperatīvam tiesību normām, kuras noteic nomas maksas apmēru pušu nevienošanās gadījumā (likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta pirmā un otrā daļa, 42.pants). Ņemot vērā to, ka prasītājs atspēkojis atbildētājas /pers. F/ paskaidrojumos norādītos iebildumus, bet pārējie atbildētāji izvēlējušies iebildumus pret prasību necelt un paskaidrojumus lietā nesniegt, tā neiebilstot ne pret prasību, ne arī tās pamatojumu, tiesai ir pamats celto prasību apmierināt pilnā apmērā.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar lietā esošajiem materiāliem, atzīst, ka prasība apmierināma daļēji.

Lietā nav strīda, ka prasītājai pieder zemesgabals, uz kura atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā /adrese/ (turpmāk – dzīvojamā māja), kurā atrodas atbildētājiem piederošie dzīvokļu īpašumi.

No lietas materiālos esošās zemesgrāmatas informācijas redzams, ka minētajā dzīvojamā mājā /pers. A/ pieder dzīvokļa īpašums Nr.22, /pers. B/

- dzīvokļa īpašums Nr.23, /pers. C/ - dzīvokļa īpašums Nr.26, /pers. D/ - dzīvokļa īpašums Nr.34, /pers. E/ - dzīvokļa īpašums Nr.37, /pers. F/ - dzīvokļa īpašums Nr.41.

No zemesgrāmatas informācijas redzams, ka prasītājs ir zemesgabala 5477 m^2 platībā /adrese/, īpašnieks.

Tāpat lietā nepastāv strīds, ka starp prasītāju un atbildētājiem nav noslēgts zemes piespiedu zemes nomas līgums.

Lietā pastāv strīds, vai atbildētājiem ir pienākums samaksāt prasītājas aprēķināto zemes nomas maksas parādu.

Saskaņā ar likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 14.panta pirmās daļas 1.punktu, zeme un uz tās esošā daudzdzīvokļu māja ir pastāvīgi īpašuma tiesību objekti.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts dzīvokļa īpašnieka pienākums maksāt nomas maksu par zemes lietošanu, ja dzīvojamā māja atrodas uz citai personai piederošas zemes.

Tādējādi tiesa konstatē, ka starp prasītāju kā zemesgabala īpašnieku un atbildētājiem kā dzīvokļu īpašniekiem dzīvojamā mājā pastāv piespiedu nomas tiesiskās attiecības, kas rodas uz likuma pamata, un atbildētājiem ir pienākums norēķināties ar prasītāju par zemes nomu, minētais secinājums apstiprināts arī judikatūrā *(sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 17.jūnija spriedumu lietā Nr. SKC-252/2016)*.

Tiesa uzskata par nepamatotiem atbildētāju iebildumus par to, ka prasība par zemes nomas parāda piedziņu ir ceļama pret dzīvojamās mājas pārvaldnieku, jo atbilstoši Dzīvokļu īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktam zemes nomas samaksas pienākums gulstas tieši uz dzīvokļa īpašnieku.

Lietā nav strīda, ka zemes piespiedu zemes nomas līgums starp pusēm nav noslēgts, jo nav iegūti pierādījumu par pretējo. Turklāt prasība nav celta par zemes piespiedu nomas līguma noslēgšanu, bet gan par zemes nomas maksas parādu piedziņu, kuru pienākums ir segt dzīvokļa īpašniekiem.

Līdz ar to šī strīda izšķiršanā nav piemērojams atbildētāju iebildumos norādītais Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 4.punkts, kurš noteic dzīvojamās mājas pārvaldniekam pienākumu slēgt līgumu par piesaistītā zemesgabala lietošanu ar zemesgabala īpašnieku, jo šāda prasība nav celta.

Tādējādi tiesa secina, ka prasītājam ir tiesības celt prasību pret atbildētājiem kā dzīvokļa īpašniekiem, minēto secinājumu apstiprina arī judikatūras atziņas *(sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 22. novembra spriedumu lietā Nr. SKC–226/2016)*.

Lietā ir strīds par dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platību, jo ir uzsākta funkcionāli nepieciešamā zemesgabala samazināšanas procedūra. Tiesa konstatē, ka atbildētāji faktiski neapstrīd dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platību 2067m^2 platībā, bet uzskata, ka tā būtu samazināma uz 1209 m^2.

Tiesa, ņemot vērā likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 85.panta septītajā daļā noteikto, secina, ka dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala pārskatīšanas ierosināšana un uzsākšana neaptur dzīvokļa īpašnieka pienākumu maksāt zemes nomas maksu, ievērojot šā likuma noteikumus. Līdz ar to šobrīd prasītājai nav pamata aprēķināt zemes piespiedu nomu par mazāku platību.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājiem zemes nomas maksas parādu par periodu no 2016.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 31.decembrim 6% apmērā no zemesgabala kadastrālās vērtības attiecīgajā gadā atbilstoši atbildētāju dzīvoklim piekrītošajām domājamām daļām no funkcionāli nepieciešamā zemes gabala.

Tiesa konstatē, ka prasītāja ir norādījusi zemes kadastrālo vērtību no 2016.gada līdz 2018.gadam 268 548 EUR, atbildētāji nav iebilduši un iesnieguši pierādījumus par citu zemes kadastrālo vērtību, līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt zemes kadastrālo vērtību attiecīgajā laika periodā.

Tiesa konstatē, ka atbildētāji ir iebilduši par zemes nomas maksas aprēķinu tikai par 2018.gadu, norādot, ka atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrajai daļai noteikts, ja puses nevar vienoties, tad no 2018.gada 1.janvāra zemes gabala nomas maksu nosakāma līdz 5% gadā no zemes kadastrālās vērtības.

Prasītāja prasību par zemes nomas apmēra noteikšanu 2018.gadā pamatojusi arī ar Civillikuma 2123.pantu un Satversmes tiesas 2018.gada 12.aprīļa spriedumu lietā Nr.2017-17-01 "Par 2017.gada 1.jūnija likuma "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju"" 1.panta un 2017.gada 22.jūnija likuma "Grozījums likumā "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās"" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1.un 105.pantam" (turpmāk – Satversmes tiesas spriedums).

Grozījumi minētajos likumos bija saistīti ar zemes nomas maksas pakāpenisku samazināšanu no 2018.gada 1.janvāra līdz 2020.gadam, cita starpā 2018.gadā paredzot zemes nomas maksu līdz 5% no zemes kadastrālās vērtības.

Tiesa konstatē, ka ar Satversmes tiesas spriedumu iepriekš minētie likumu grozījumi atzīti par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam un spēkā neesošiem no 2019.gada 1.maija. Tiesas ieskatā, nav pamata piemērot Civillikuma 2123.pantu, jo nav konstatējams, ka starp pusēm iepriekš ir bijis noslēgts zemes nomas līgums vai ar spriedumu konstatētas piespiedu nomas tiesiskās attiecības, no kuriem būtu konstatējami iepriekšējie noteikumi par zemes nomu.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka saskaņā ar Civillikuma 3.pantu un spēkā esošo likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas redakciju privatizētā dzīvokļa īpašniekam ir noteikta zemes nomas maksa no 2018.gada 1.janvāra līdz 5% gadā no zemes kadastrālās vērtības, ja puses nevar vienoties par zemes gabala nomas maksu.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka prasītājas prasība par zemes nomas maksas parāda piedziņu 2018.gadā ir apmierināma daļēji, t.i., 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības.

Savukārt, ievērojot likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas redakciju 2016. un 2017.gadā, zemes nomas maksas parāds no atbildētājiem par 2016. un 2017.gadu ir piedzenams 6% gadā no zemes kadastrālās vērtības.

Ņemot vērā minēto un to, ka atbildētāji atbilstoši Civillikuma 1838.pantam nav pierādījuši, ka būtu veikuši parāda samaksu, tiesa uzskata, ka no atbildētājas /pers. A/ ir piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 226.12 EUR; no /pers. B/ piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 226.12 EUR; no /pers. C/ piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 224.49 EUR; no /pers. D/ piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 222.91 EUR; no /pers. E/ piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 226.76 EUR; no /pers. F/ piedzenams zemes nomas maksas parāds par 2016. un 2017.gadu 6% apmērā no zemes kadastrālā vērtības, bet par 2018.gadu - 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības, tas ir, 222.04 EUR.

Prasītāja papildus zemes nomas maksai lūdz piedzīt no atbildētājiem arī pievienotās vērtības nodokli.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34.panta septīto daļu nomas darījumā ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi.

Lietā nav strīda, ka prasītāja ir reģistrēta kā pievienotās vērtības nodokļa maksātāja, un Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē zemes noma ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekams darījums.

Tiesas ieskatā, minētā tiesību norma uzliek nodokļu maksāšanas pienākumu zemesgabala īpašniekam, bet tā neparedz pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanu papildus ar likumu noteiktajai maksimālajai zemes nomas maksai, piedzenot to no dzīvokļa īpašnieka.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" normas šajā gadījumā ir atzīstamas par speciālo likumu, kas attiecīgi noteic konkrētu zemes nomas maksas apmēru un neparedz nomnieka pienākumu papildus kompensēt zemes īpašniekam pievienotās vērtības nodokļa maksājumus.

Šādas atziņas paustas arī judikatūrā, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu ir saistošas tiesai.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2018.gada 27.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-5/2018 atzinis, ka ar likumu skaidri noteiktais zemes piespiedu nomas maksas apmērs, ievērojot šo attiecību izņēmuma rakstura juridisko dabu, nav padarīts par atkarīgu no tā, vai pēc īpašuma reformas zemes īpašnieks kļūst vai nekļūst par PVN maksātāju, vai nākamais zemes īpašnieks ir vai nav šī nodokļa maksātājs. Citiem vārdiem sakot, zemes piespiedu nomas tiesiskajās attiecībās īpašuma aprobežojuma apmērs nepārgrozās atkarībā no subjekta, kas izdarījis apzinātu izvēli iegūt īpašumā ar daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apgrūtinātu zemi.

Ievērojot minēto, prasītājas prasība daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu no atbildētājiem ir noraidāma.

Prasītāja ir lūgusi no atbildētājiem piedzīt likumiskos 6% gadā, kurus aprēķinājusi par pamatparādu par periodu no 2017.gada 10.janvāra (samaksas termiņš) līdz 2018.gada 10.augustam.

Prasītāja prasību pamato ar Civillikuma 2141.pantu, kurš paredz pienākumu nomniekam maksāt nokavējuma procentus, un 2142.pantu, kurš noteic nomniekam pienākumu maksāt īres maksu, ja līgumā nav noteikti maksas termiņi, tad nomniekam vai īrniekam jāmaksā nomas vai īres maksa tikai pēc lietošanas laika notecējuma, bet ja līgums noslēgts uz gadu vai ilgāku laiku, tad minētā maksa samaksājama par katru pusgadu uz priekšu.

Tiesa konstatē, ka ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem saprot atlīdzību, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1754.pantā norādīts, ka procentiem vienmēr nepieciešams galvenais parāds jeb kapitāls. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Lietā nav strīda, ka procentu maksāšanas pienākums nav noteikts tiesiskā darījumā, līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai procentu maksāšanas pienākums pastāv uz likuma pamata.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Lai būtu pamats minētā punkta piemērošanai un nokavējuma procentu piedziņai, tiesai ir jākonstatē nokavējums (saistības izpildīšanas prettiesisks novilcinājums (Civillikuma 1651.p.)) atbilstoši Civillikuma 1652. vai 1653.pantam).

Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Tiesa ņem vērā, ka zemes nomas līgums starp pusēm nav noslēgts, līdz ar to puses nav izpildījušas likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta pirmās daļas trešajā punktā un 54.panta pirmajā daļā noteikto pienākumu slēgt zemes nomas līgumu.

Savukārt, pastāvot strīdam, tikai tiesa var konstatēt, ka starp pusēm pastāv piespiedu nomas tiesiskās attiecības uz likuma pamata un noteikt to būtiskās sastāvdaļas.

Lietā nav strīda un nav gūti pierādījumi, ka prasītāja būtu nosūtījusi atbildētājiem paziņojumus vai rēķinu par zemes nomas maksu, norādot tās apmēru, samaksas termiņu un kontu, kurā ieskaitāma zemes nomas maksa.

No lietā esošajiem dokumentiem konstatējams, ka atbildētāji par zemes nomas maksas parādu uzzināja tikai no celtās prasības.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nav konstatējams saistību izpildīšanas prettiesisks novilcinājums, līdz ar to prasība daļā par likumisko procentu piedziņu ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no nenomaksātās piedzenamās pamatparāda summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāja ir lūgusi no atbildētājiem piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus, ko veido izdevumi advokāta palīdzības samaksai 252 EUR apmērā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 44.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu, otro daļu un ceturto daļu no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenami tiesāšanās izdevumi: samaksātā valsts nodeva EUR 202,27, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 14,15 un ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai EUR 202,27, kopā EUR 418,69 jeb EUR 69,78 no katra atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta otro daļu atbildētājiem nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93., 96. panta piekto daļu, 189., 190., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 226,12 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 226,12 summas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 226,12 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 226,12 summas.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 224,49 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 224,49 summas.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 222,91 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 222,91 summas.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 226,76 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr.40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 226,76 summas.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr. 40003541185, zemes nomas maksas parādu EUR 222,04 par laika periodu 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim un tiesāšanās izdevumus EUR 69,78.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr.40003541185, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešu procentu) apmērā gadā no nesamaksātā zemes nomas maksas parāda EUR 222,04 summas.

Piedzīto summas samaksa veicama AS "Pilsētas zemes dienests", reģistrācijas Nr.40003541185, norēķinu kontā Nr.LV18RIKO0002930228840.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. A/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,31 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 50,28 EUR un likumisko nokavējuma procentu 10,08 EUR piedziņu noraidīt.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. B/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,31 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 50,28 EUR un likumisko nokavējuma procentu 10,08 EUR piedziņu noraidīt.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. C/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,20 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 49,92 EUR un likumisko nokavējuma procentu 10,01 EUR piedziņu noraidīt.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. D/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,10 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 49,56 EUR un likumisko nokavējuma procentu 9,94 EUR piedziņu noraidīt.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. E/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,33 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 50,43 EUR un likumisko nokavējuma procentu 10,11 EUR piedziņu noraidīt.

AS "Pilsētas zemes dienests" prasību pret /pers. F/ daļā par zemes nomas maksas parāda 13,07 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 49,38 EUR un likumisko nokavējuma procentu 9,91 EUR piedziņu noraidīt.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis V.Prudņikovs